

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat,
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

<https://www.internetconsultatie.nl/rvdm>

Putten, 15 juni 2020

Kenmerk: B4353-1

Betreft: zienswijze wijziging Ubm ivm digitale verantwoording vervoer meststoffen.

Geachte heer, mevrouw,

Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van de melkveehouders en reageren op de consultatie over de wijziging Ubm ivm digitale verantwoording vervoer meststoffen.

Allereest danken wij het ministerie voor de gelegenheid om een reactie te geven op de voorgenomen wijziging van de Ubm voor de invoering van het rVDM. Wij vinden het jammer dat de reactie termijn relatief kort is.

Wij gaan er derhalve vanuit dat deze reactie wordt meegenomen wordt in de verdere vormgeving van de wijziging van de Urm.

De NMV verneemt dat er nauwelijks (tijdig) overleg is geweest met stakeholders en dat de realisatietermijn van alle digitalisering en aanpassing van de benodigde hard- en software niet haalbaar is in relatie tot de beoogde inwerkingtreding.

Allereerst is de NMV tevreden dat deze wijziging alleen gaat over het vervoer tussen verschillende agrarische bedrijven.

Ook is de NMV tevreden dat de vogelaar variant, boer-boer transport en afzet naar particulieren en naar eigen land in België en Duitsland mogelijk blijft. Dit past geheel in de lijn van de regionale kringloopgedachte die de Minister beoogt.

In een aantal gevallen zijn de nieuwe meldingsvoorwaarden die daar aan toegevoegd worden met dit voorstel een brug te ver voor veel agrarische ondernemers die kleinschalig mest vervoeren.

De NMV vindt het daarentegen niet correct dat er voor natuurgrond en overige grond die daadwerkelijk tot een bedrijf behoort een maximale afstand wordt opgenomen van maximaal 20 km en daardoor een rVDM gebruikt zou moeten worden zoals dat beoogd in p1. van de toelichting. Dit is niet reëel en in strijd met het eigendomsrecht. Het gaat immers over percelen

die exclusief en feitelijk bij het bedrijf in gebruik zijn. Over de feiten en omstandigheden over de locatie van de percelen is geen twijfel mogelijk. Met de huidige jurisprudentie over pacht met voorwaarden wordt onredelijk snel voor percelen zonder hoofdfunctie natuur bepaald dat het geen landbouwgrond meer is. Deze regel kan dan ook zeer grote gevolgen hebben en dient zonder verdere regels en zonder 20 km zone ongewijzigd te blijven. Het mag niet zo zijn dat er bij percelen die behoren tot een bedrijf buiten de 20km zone helemaal geen mest meer ontvangen zou kunnen worden.

In de toelichting ontbreken de cijfers over de hoeveelheden mest die onbemonsterd werden afgevoerd t.o.v. bemonsterd. Het is aannemelijk dat de vergelijking met het aantal transporten of aantal kleine loonwerkers geeft geen goed beeld omdat de opslagcapaciteit per vracht van de hoeveelheid vervoerde mest veel kleiner. Nog los van het feit dat het aantal particuliere transporten in hoeveelheid mest niet zijn ontrafeld in de toelichting.

De NMV pleit voor behoud van de huidige gang van zaken en daarbij eventueel de meldtermijn te verkorten naar bijvoorbeeld vijf werkdagen.

Artikel 1 A

Opvallend is dat hier van zowel de leverancier als de afnemer van mest (artikel 32 ziet op de bedrijven) ook informatie over de persoon die het vervoer van dierlijke mest heeft uitgevoerd moet vastleggen. In veel gevallen is de leverancier of afnemer van de mest helemaal niet aanwezig bij levering of afname van de mest en is dus niet in staat om deze informatie in de administratie vast te leggen. Bovendien is onduidelijk in hoeverre de leverancier of afnemer dan ook de identiteit van de betrokken persoon moet vaststellen en op basis waarvan en welke privacy regels hiermee geschonden kunnen worden.

Artikel 1 B

Als de gegevens over de persoon die het transport uitvoert door de vervoerder worden vastgelegd is dat meer dan voldoende. De combinatie van artikel A en B leidt er nu tot dat deze gegevens dubbel moeten worden vastgelegd. Dit is vanuit het oogpunt van éénmalig inwinnen en meervoudig gebruiken niet wenselijk en een leidt tot onacceptabele administratieve lasten.

Artikel 1 E en F

Op deze artikelen hebben wij de volgende opmerkingen:

Wij zien in de vooraanmelding een zeer zware extra administratieve last. Weliswaar kunnen grootschalige intermedairs die nu al vergaand geautomatiseerd zijn met wat aanpassingen deze vooraanmelding met een druk op de knop vanuit een planningssysteem indienen. Veel andere bedrijven zoals de honderden kleinere loonwerkers (de meerderheid van de mestvervoerders) en maakt echter geen gebruik van planningsoftware en maakt de planning op papier of zelfs in het hoofd. Dit geldt ook voor (melk)veehouders die zelf dierlijke mest vervoeren. Voor deze bedrijven is het invoeren van vooraanmeldingen een zeer grote extra last, zeker ook door het grote aantal gegevens wat nu wordt gevraagd.

Het invoeren van een vooraanmelding is voor de NMV onacceptabel voor de onbemonsterde kleinschalige transporten van dierlijke mest.

De NMV is van mening dat de melding vooraf van het vervoer van meststoffen zoals bedoeld in artikel 50 alleen van toepassing dient te zijn op vervoer dat uitgevoerd wordt door een intermedair. Het is een grote administratieve last in combinatie met andere vereisten. De NMV is van mening dat wijzigingen van een vooraankondiging en een vdm zelf doorgevoerd moeten kunnen worden.

Wij vinden het niet nuttig om het geplande moment van vervoer in de vooraanmelding op te geven. Deze planningen zijn aan wijziging onderhevig als gevolg van weersomstandigheden ten gunste van het milieu van lucht en bodem. Bovendien is er geen voorschrift om een wijziging in de planning door te geven, waardoor dit gegeven op voorhand niet heel betrouwbaar wordt.

De volgende gegevens moeten in onze ogen ook na de vooraanmelding nog boetevrij te wijzigen zijn: de afnemer, het soort mest (omdat de leverancier op het laatst kan besluiten om mest uit een andere put te laten laden), de vervoerder (omdat deze kan beslissen om een collega mee te laten rijden, die het feitelijke transport uitvoert) en de afnemer (een ontvanger kan meer dan één bedrijf hebben) inclusief de opmerkingen codes zoals de mestafzetcodes. De meest relevante feiten zijn immers duidelijk aan de hand van de geautomatiseerde data die tijdens het vervoer wordt vastgelegd.

In artikel 55 lid 4 waarbij is opgenomen is dat een vervoersbewijs niet gewijzigd en onleesbaar gemaakt ma worden een onredelijke eis. In feite is het meest relevant waar de mest geladen wordt en op welk perceel (of mestopslag) de mest geleverd wordt.

In de praktijk kan het voorkomen dat niet alle informatie meteen duidelijk is omdat er meerdere personen betrokken kunnen worden bij een transport. Het is algemeen bekend dat de wetgeving zo complex is geworden, en de sancties zo groot zijn, dat het gerechtvaardigd moet zijn om aannemelijke wijzigingen te kunnen verwerken. U kunt hierbij denken aan de mestafzetcodes bijvoorbeeld.

De NMV leest op p2 van de toelichting dat bestuurlijke boetes door fouten van de niet intermedair vervoerder bij de leverancier worden opgelegd. Het moet mogelijk zijn in een bezwaar procedure af wijken van deze hoofdregel als dat aannemelijk gemaakt kan worden dat deze regel niet redelijk en billijk is.

Bij artikel 55 lid 7 is opgenomen 'terzake van de ondertekening van het vervoersbewijs kunnen de leverancier, de vervoerder en de afnemer elkaar niet machtigen'. Deze regel is niet redelijk en billijk en is een te grote aanslag op de ondernemingsvrijheid dagbesteding van de partijen. Ook kan het voorkomen dat een partij door een calamiteit niet in staat is persoonlijk het vdm te ondertekenen.

Artikel 72c

Hier wordt een boete ingevoerd voor het niet gebruiken van het rVDM van 1500 euro. Deze boete is zeer hoog vergeleken met de huidige boete voor het niet opmaken van een VDM van 300 euro per keer. Wij geven u in overweging deze boete in overeenstemming met de huidige

hoogte vast te stellen. De boete is gebaseerd op de mesttank van 30 kuub, terwijl veel kleinere loonbedrijven en (melk)veehouders met aanzienlijk kleinere tanken mest kunnen vervoeren.

Opmerkingen bij toelichting Ubm

Hieronder volgt een groot aantal opmerkingen bij de toelichting van de Ubn. De opmerkingen zijn niet per paragraaf gerangschikt, hoewel de opmerkingen in grote lijnen wel de volgorde van de Toelichting volgen:

- Genoemd wordt dat er een twee-factor autorisatie nodig is. Is dit alleen voor de éénmalige aanmelding in het systeem, of voor iedere afzonderlijke meldingen (dat zijn dan 7 meldingen per transport)? De NMV pleit voor maximaal een melding totaal via de vervoerder.
Wel pleit de NMV voor een actieve berichtgeving naar afnemer, leverancier en vervoerder vanuit mijnrvo.nl over de aan en afvoer van mest. In een ver verleden was er die wel, maar die communicatie ontbreekt nu geheel.
- In de tekst lopen KvK-nummers en relatienummers door elkaar. De NMV stelt voor om het bsn nummer voor particulieren toe te voegen.
- Bij de laad- en losplaats wordt gemeld dat hiervan het UBN-nummer moet worden opgegeven. In onze ogen is dat een verzwaring van de administratieve eisen en overbodig omdat de meest melkveebedrijven vaak maar een UBN hebben. De locatie is relevant. Ontvangende akkerbouwers met een eigen mestopslag hebben geen UBN. Dit zijn veterinaire nummers, die nu al voor veterinaire doeleinden gebruikt worden bij export van mest, maar wij vragen ons af of de UBN-nummers op grond van de Meststoffenwet wel gebruikt mogen worden. Het lijkt strijdig met de wet, een geval van détournement de pouvoir.
- De precieze losplaats van een vracht is voorafgaan aan het transport vaak nog niet bekend. De vracht kan bedoeld zijn voor een akkerbouwer, maar welk perceel kan later bekend worden. Een contactpersoon kan voor meerdere bedrijven opereren.
- Het kenteken moet vooraf gemeld worden. Er zijn ook situaties dat er geen kenteken aanwezig hoeft te zijn en of een transportmiddel op het laatste moment wijzigt door planning, een ongeluk krijgt of kapot gaat en niet verder kan rijden? Het werk wordt in dat geval overgenomen door een ander voertuig, maar wat is het gevolg voor de registratie? Wij zijn tegen de systematiek dat er dan een losmelding en nieuwe laadmelding moet plaatsvinden, omdat dit betekent dat er ook een nieuw monster moet worden genomen en er gelost wordt op naam van een intermediair, maar er geen registratienummer van de opslag is.
- De bevestiging van afvoer en aanvoer op basis van een digitale notificatie is voor een aantal (melk)veehouders een brug te ver. Er zijn immers nog steeds agrarische ondernemers in de land- en tuinbouw die niet overweg kunnen met automatisering, geen computer en email hebben en geen mobiel of smartphone hebben. In dit kader is artikel 55 lid 7 een ongewenste ontwikkeling. Men verwacht kennelijk dat alle partijen a la minute beschikbaar kunnen zijn. Een machtiging ontzorgt juist. Het is niet redelijk en billijk om deze mogelijkheid te ontnemen. *'Terzake van de ondertekening van het vervoersbewijs kunnen de leverancier, de vervoerder en de afnemer elkaar niet machtigen.'*

Wel is het idee om bij het machtigen een maximum hoeveelheid mest op te mogen nemen ter bescherming van de partijen.

- De bevestiging van af- en aanvoer moet plaatsvinden voor 24.00 uur op de eerst volgende werkdag. Deze termijn is in onze ogen onredelijk kort. Wij pleiten voor een ruimere termijn van vijf werkdagen. Bovendien moet rekening gehouden worden met de feestdagen die niet in het weekend vallen.
- Onduidelijk is of er voor het invoegen van opmerkingscode een apart bericht is voorzien. Bovendien moet de opmerkingscode verzonden worden op het moment dat duidelijk wordt dat een dergelijke omstandigheid van toepassing is geworden, of mag dat bijvoorbeeld later (via de losmelding).
- Uitzondering op de beleidsneutrale overgang lijkt de levering aan particulieren te zijn. In onze ogen wordt deze mogelijkheid veel te sterk ingeperkt. Een particulier is een particulier en daarvan mag je niet verwachten dat hij een tijdrovende KvK-inschrijving of een registratie bij RVO heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld ook om afnemers die veel meer mest dan 20 kg fosfaat kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor het bemesten van een camping, tuinen in een landgoed, parken, recreatieterreinen. Het hoeft hier dan ook niet alleen om de achtertuin van een particulier die zelf een aanhangertje mest bij de boer haalt, maar voor allerlei afnemers die ook mest door een geregistreerd vervoerder laten aanvoeren. Als er geen KvK nummer is gekoppeld aan de percelen dient het bsn nummer en eventueel digid voor de particulier in kwestie beschikbaar te zijn.
- De Privacy Impact Assessment staat nog PM in de Toelichting, hoewel daaronder al wel aan aantal opmerkingen over de AVG staan. Daarmee wordt dit punt lastig te beoordelen.

Melkveehouders vergeten kalvergate niet gauw. De NMV voorziet dat het met dit voorstel dat het weer heel erg gemakkelijk wordt om strafbare feiten en overtredingen te collecteren die grote gevolgen voor derogatie, GLB randvoorwaarden te kunnen veroorzaken. Er dient meer rekening gehouden met de bijkomende gevolgen omdat de effecten van een bestuurlijke boete veel lichter zijn bij bedrijven zonder glb subsidies en zonder derogatie die voor meerdere jaren op het spel kunnen staan.

De sanctionering is zo zwaar dat veel agrarische bedrijven dergelijke claims inclusief de kettingreacties niet kunnen overleven en op deze manier niet het slachtoffer mogen worden van de stikstof problematiek die het gevolg is van oude gekozen onhaalbare doelen waar de NMV altijd voor gewaarschuwd heeft.

Het doel van de Meststoffenwet, het milieu (water, bodem lucht) is echter gebaad met het snel in kunnen spelen op de weeromstandigheden zonder een ketting van meldingen en registraties die men nu beoogt en die niet hersteld mogen worden. Van 9.000 grote industriebedrijven is de mega stikstof uitstoot nauwelijks in beeld of gerapporteerd.¹ Ook Remkes rapporteerde op 8 juni jl. dat veel stikstof en ammoniak uitstotende biovergisters totaal niet in beeld zijn.

Er is sprake van willekeur op het gebied van regels en handhaving t.o.v. bedrijven in de industrie en energiesector. Dat geldt ook voor de mensenpoep, de zuiveringsslib die volgens p1

¹ <https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2019/11/Stikstofregistratie-industrie-ontbreekt-vaak-506632E/>

ongemoeid blijft. Er toch immers meer mensen dan varkens in Nederland die hun sporen na laten.

De NMV pleit er voor minder regels voor de kleinschalige transporten en bij wet te voorzien in extra regels voor die gevallen waar gerede twijfel is over de gang van zaken. Dus geen overtrokken generiek beleid meer, maar maatwerk bij wet mogelijk maken als dat nodig is voor specifieke situaties/bedrijven.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H. Wiegiersma', enclosed within a large, horizontal oval stroke.

Harm Wiegiersma (voorzitter)